

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobkyně: **L. K.**, nar. X,
státní příslušnost X,
bytem v ČR X,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

**o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v prohlášení
zániku dočasné ochrany žalobkyně,**

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v prohlášení zániku dočasné ochrany žalobkyně ke dni 4. 1. 2026 byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku dočasné ochrany žalobkyně.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala určení, že zásah žalovaného, kterým prohlásil zánik její dočasné ochrany z důvodu § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb., o některých

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále též „Lex Ukrajina“), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv a přikázal mu obnovit stav před prohlášením zániku dočasné ochrany.

2. Žalobkyně namítla, že zásah spočívající v prohlášení zániku její dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina, byl nezákonný. Žalobkyně uprchla z Ukrajiny společně s dcerou, poté i manžel, v ČR požádala o dočasnou ochranu. Žalobkyně je zaměstnána jako lékařka, telefonickým dotazem se dne 20. 1. 2026 dozvěděla, že došlo k zániku její dočasné ochrany. Uvedla, že se dne 1. 10. 2025 přestěhovala z důvodu změny zaměstnání z Jičína do Prahy. Dne 3. 10. 2025 zaslala žalovanému oznámení o změně adresy, ke kterému připojila i nájemní smlouvu. Že smlouva byla vadná pro absenci podpisu, se dozvěděla dne 22. 1. 2026. Manžel i dcera doložili stejnou smlouvu, ale jejich dočasná ochrana nezanikla. V důsledku daného stavu zřejmě došlo k přehlášení adresy na tzv. ohlašovnu a k zániku dočasné ochrany. U VZP evidují zánik dočasné ochrany žalobkyně ke dni 5. 1. 2026. Následně žalobkyně získala dočasnou ochranu znovu z důvodu sloučení s manželem. Proti zániku předchozí ochrany podala žalobu proto, že má v úmyslu žádat o povolení k dlouhodobému pobytu a přerušením dočasné ochrany by nesplnila potřebné podmínky. Druhým důvodem je, že si dne 17. 1. 2026 poranila kotník a úraz tak měla v době, kdy ještě nevěděla o zániku své dočasné ochrany, o tom se dozvěděla dne 20. 1. 2026. Dále namítla nesoulad § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina pro rozpor s právem EU, konkrétně s čl. 8 odst. 2 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími, (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a čl. 17 Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, (dále je „prováděcí rozhodnutí“). Má za to, že taxativně stanovené důvody pro zánik oprávnění dle čl. 28 směrnice nelze ze strany členských států rozšiřovat. K tomu poukázala na rozsudek NSS č. j. 2 Azs 111/2024 ze dne 5. 9. 2024. Rozpor § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina byl konstatován i Městským soudem v Praze, např. v rozsudku č. j. 10 A 81/2025 – 34 ze dne 25. 9. 2025. Další námitka žalobkyně se týká povinnosti žalovaného vyzvat k odstranění vad oznámení o změně adresy. V rozsudku ze dne 20. 11. 2025, č. j. 11 A 105/2025 – 45, soud řešil otázku zákonnosti postupu žalovaného při přehlášení adresy cizince s dočasnou ochranu na ohlašovnu v případě vadného oznámení o změně adresy. Žalovaný měl žalobkyni vyrozumět o tom, že oznámení mělo vady tak, aby měla možnost tyto odstranit. Žalovaný žalobkyni vyrozuměl naproti tomu až emailem dva týdny poté, co ochrana zanikla.
3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Sdělil, že žalobkyni bylo dne 8. 3. 2022 uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR, a to v souvislosti s ozbrojeným konfliktem Ukrajíně. Dne 21. 3. 2022 vstoupil v účinnost Lex Ukrajina, načež se žalobkyně stala držitelkou dočasné ochrany. Dne 13. 2. 2023 se elektronicky registrovala k prodloužení dočasné ochrany, dne 13. 2. 2023 byl vyznačen vízový štítek prodloužené dočasné ochrany s platností do 31. 3. 2024. Dne 18. 1. 2024 se opět registrovala k prodloužení dočasné ochrany, dne 23. 4. 2024 jí byl vyznačen další vízový štítek prodloužené dočasné ochrany s platností do 31. 3. 2025. Dne 8. 2. 2025 se opět registrovala k prodloužení dočasné ochrany, přičemž dne 13. 5. 2025 jí v návaznosti na tuto registraci byl vyznačen vízový štítek prodloužené

dočasné ochrany s platností do 31. 3. 2026. Místo pobytu žalobkyně bylo po dobu více než 90 dnů (od 6. 10. 2025 do 4. 1. 2026) ohlášeno v sídle pracoviště správního orgánu, proto došlo dne 4. 1. 2026 k zániku dočasné ochrany. Dne 23. 1. 2026 podala žalobkyně opakovanou žádost o udělení dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny. Této žádosti bylo téhož dne vyhověno a žalobkyni byl vyznačen vízový štítek dočasné ochrany s platností do 31. 3. 2027. V podané žalobě žalobkyně uvádí, že dne 20. 1. 2026 zjistila, že její dočasná ochrana zanikla. Následně se dostavila osobně na pobočku žalovaného, kde jí bylo sděleno, že ke zrušení její dočasné ochrany došlo zřejmě v souvislosti se změnou adresy. Chybným oznámením o změně adresy došlo k přehlášení adresy na tzv. ohlašovnu a po 90 dnech ke zrušení dočasné ochrany. Žalovaný má za to, že ohledně zániku dočasné ochrany postupoval v souladu se zákonem. Dne 6. 10. 2025 obdržel formulář Oznámení změn pro držitele dočasné ochrany, kdy žalobkyně hodlala ohlásit adresu pražského bydliště. K tiskopisu přiložila Nájemní smlouvu o pronájmu bytu ze dne 3. 10. 2025, která neobsahovala podpis nájemce. Dle žalovaného nebyla předložená smlouva platně uzavřena, chyběl podpis nájemce jako jedné strany. Cizinci pro oznámení změny místa hlášeného pobytu na území jsou povinni předložit doklad o zajištění ubytování, tedy například nájemní smlouvu, podnájemní smlouvu či smlouvu o ubytování. Smlouva nebyla řádně doložena, proto došlo dne 6. 10. 2025 k ohlášení místa pobytu žalobkyně na adresu pracoviště žalovaného v Praze, kde byla žalobkyně nahlášena od 6. 10. 2025 do 4. 1. 2026. Místo pobytu žalobkyně tak bylo po dobu více než 90 dnů hlášeno v sídle pracoviště správního orgánu, dne 4. 1. 2026 došlo k zániku dočasné ochrany. Žalovaný sdělil, že má za to, že přesvědčení žalobkyně o rozporu ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina s právem EU je mylné. Dočasnou ochranou Lex Ukrajina nerozumí dočasnou ochranu vyhlášenou prováděcím rozhodnutím Rady, ale již samotné pobytové oprávnění podle článku 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. Podle názoru žalovaného má členský stát možnost stanovit, za jakých podmínek platnost tohoto pobytového oprávnění skončí, zda uplynutím doby nebo na základě jiné skutečnosti. Skončení či zánik platnosti pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany neznamena, že takovou osobu členský stát vylučuje z dočasné ochrany úplně, tedy nad rámec čl. 28 směrnice. V případě, že u takové osoby není dán některý z důvodů uvedených v čl. 28 směrnice, je povinen členský stát podle čl. 8 odst. 1 směrnice vydat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany znovu. V případě žalobkyně byla její opakovaná žádost o udělení dočasné ochrany ze dne 23. 1. 2026 úspěšná. Rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 11. 2025, č. j. 11 A 105/2025 - 45, je žalovanému znám. Přesto má žalovaný za to, že je nutné postupovat podle § 6a odst. 5 Lex Ukrajina, který vylučuje použití části druhé a třetí správního řádu. Žalovaný má tak za to, že není třeba vyzývat k odstranění vad podání dle § 37 odst. 3 správního řádu.

4. Městský soud v Praze případ posoudil na podkladě § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.). Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
5. Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
6. Podle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina *oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4.*

7. Podle § 6a odst. 4 Lex Ukrajina *místem pobytu cizince po zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky je sídlo správního orgánu, který tento údaj úředně zrušil; v informačním systému cizinců je tento údaj označen jako adresa úřadu.*
8. Ochranu před nezákonným zásahem může správní soud poskytnout za předpokladu kumulativního splnění pěti následujících podmínek: žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li být jen jedna z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS z 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS). Soud má za to, že všechny tyto podmínky jsou v projednávané věci splněny.
9. Zdejší soud se opakovaně zabýval otázkou rozporu § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina s uniijním právem, přičemž závěr o tom, že zde rozpor je, vyslovil mj. v rozsudku ze dne 25. 9. 2025, č. j. 10 A 81/2025 - 41 ze dne 25. 9. 2025, ze dne 20. 11. 2025, č. j. 11 A 105/2025 - 45, ze dne 3. 12. 2025, č. j. 3 A 165/2025 - 26 nebo ze dne 27. 2. 2026, č. j. 18 A 132/2025 - 21.
10. Soud nejprve ověřil, zda postup žalovaného na základě § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina může být nezákonným zásahem. Vzhledem k tomu, že žalovaný postupoval tak, že vyznačil změnu místa pobytu žalobkyně na území v informačním systému, kdy poté na základě uplynutí doby dle § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina mělo dojít k zániku pobytového oprávnění, kdy tento zánik poté žalovaný vyznačil do systému a informoval žalobkyni, že její dočasná ochrana zanikla, jednalo se o faktický úkon, který nepředstavuje rozhodnutí, ale zásah dle § 82 s. ř. s. Soud dále konstatuje, že se jednalo o zásah směřující přímo proti žalobkyni.
11. V rozsudku č. j. 18 A 132/2025 - 21 ze dne 27. 2. 2026 byl skutkový stav podobný jako v nynější věci, přičemž byl následující. Žalobkyně dne 7. 3. 2022 obdržela vízum za účelem strpění, posléze byla považována za cizince, kterému byla udělena dočasná ochrana ve smyslu Lex Ukrajina. Ta jí byla opakovaně prodlužována, naposledy do 31. 3. 2026. Dne 2. 7. 2025 obdržel žalovaný žádost o zrušení pobytu (hlášení o ukončení činnosti ubytovny) s tím, že od 30. 6. 2025 na adrese nikdo nepobývá. Žalovaný proto zrušil místo hlášeného pobytu k 2. 7. 2025 a přihlásil žalobkyni na adresu pracoviště žalovaného. Dne 1. 10. 2025 navštívila žalobkyně žalovaného, aby nahlásila změnu adresy, ta ji však nebyla změněna a byla instruována, aby přinesla jiný dokument. Dne 15. 10. 2025 přišla žalobkyně na pracoviště s jiným dokladem, namísto změny nahlášené adresy ji ovšem byla dočasná ochrana odejmuta.
12. Situace žalobkyně je tedy podobná nyní projednávanému případu, ve kterém se žalobkyně ke dni 1. 10. 2025 přestěhovala na novou adresu, dne 3. 10. 2025 zaslala žalovanému nájemní smlouvu z téhož dne (3. 10. 2025), poté od žalovaného až v lednu 2026 obdržela informaci o zániku dočasné ochrany, a to telefonickou cestou, kdy se žalovaného na stav ochrany dotazovala. Následně se osobně dostavila dne 22. 1. 2026 k žalovanému, kde jí byl potvrzen zánik dočasné ochrany z důvodu, že byl od 6. 10. 2025 do 4. 1. 2026 její pobyt veden u správního orgánu. Poté dne 23. 1. 2026 obdržela od žalovaného informační emaily o tom, že pravděpodobně došlo k zániku dočasné ochrany.
13. Zdejší soud ve zmíněném rozsudku konstatoval, že: „*Ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) bylo do Lex Ukrajina vloženo novelou provedenou zákonem č. 24/2025 Sb., a to s účinností od 11. 2. 2025. Z důvodové zprávy novelizačního zákona č. 24/2025 Sb. se k novému ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) nepodávají žádné bližší informace. Podstatou tohoto ustanovení je ex lege zánik*

pobytového oprávnění vyplývajícího z dočasné ochrany za situace, kdy po uplynutí 90 dní bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu. Posuzované ustanovení je tedy na místě vnímat jako negativní následek (sankci) pro držitele dočasné ochrany, kteří místo hlášeného pobytu uvedli nesprávně či nepravdivě, potažmo po získání práv z dočasné ochrany na území České republiky přišli o právo či možnost užívat objekt, ve kterém svůj pobyt původně nahlásili, případně se na hlášeném místě fakticky nezdržují déle než 15 dnů, a tuto vadu v zákonem předvídané lhůtě neodstranili (srov. § 6a odst. 1 až 3 lex Ukrajina). Je evidentní, že zákonodárce brozbou zánikem oprávnění k pobytu chce držitele dočasné ochrany motivovat k tomu, aby včas, řádně a pravdivě hlásili místa svého pobytu a stát tak měl přehled o tom, kde se na území České republiky nacházejí.“ Následně však také shledal, že: „Soud ovšem souhlasí se žalobkyní, že absence hlášené adresy pobytu ve státě, který dočasnou ochranu poskytuje, nemůže být důvodem pro neudělení dočasné ochrany, respektive pro její zánik, neboť takovýto požadavek nevyplyvá ze směrnice o dočasné ochraně“. K tomu soud poukázal na bod 12 a 22 preambule směrnice o dočasné ochraně a čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.

14. Soud následně dále uvedl, že správní soudy, včetně NSS v tzv. „dubnové“ judikatuře (rozsudcích z 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023 - 27, č. 4683/2025 Sb. NSS, z 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024 - 42, z 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 - 42, a z 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024 - 37) a dalších rozhodnutích, opakovaně konstatovaly, že udělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina ve skutečnosti znamená „jen“ poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. „Dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je pouze legislativní zkratkou pro oprávnění k pobytu na území České republiky (jak je i zřejmé z § 2 Lex Ukrajina a § 2 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců). Jedná se o pobytové oprávnění, které jsou členské státy včetně České republiky povinny držitelům dočasné ochrany vystavit a poskytnout jim v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. V tomto směru lze s argumentací žalovaného souhlasit.
15. Dle soudu je však dále z podstaty minimálních norem vymezených ve směrnici o dočasné ochraně zřejmé, že zde je dána pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat toliko opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany. V případě, že by vnitrostátní systém byl méně příznivý, měl by členský stát zajistit doplňková práva stanovená ve směrnici o dočasné ochraně (viz bod 12 preambule směrnice o dočasné ochraně a bod 17 preambule prováděcího rozhodnutí a rozsudek NSS č. j. NSS 1 Azs 336/2024).
16. Soud proto v již zmíněném rozsudku č. j. 18 A 132/2025 – 21, konstatoval, že: „Dokud dočasná ochrana trvá, nelze jinými slovy stanovovat omezení z ní plynoucích práv bez opory ve směrnici o dočasné ochraně. Žalovaný má jistě pravdu, že směrnice o dočasné ochraně nechává samotný konkrétní proces získávání pobytového oprávnění na vnitrostátním právu členských států. Soud ovšem připomíná, že v čl. 8 odst. 1 směrnice také jednoznačně stanoví, že členské státy učiní taková opatření, aby zajistily povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany na celé období trvání ochrany. Členský stát tak nemá pouze povinnost pobytové oprávnění vydat, má povinnost zajistit povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Této povinnosti žalovaný nedostál.“
17. Zdejší soud se s citovaným rozsudkem plně ztotožňuje, že nepochybně je ve veřejném zájmu, aby stát měl přehled o tom, kde jsou ubytovány osoby disponující dočasnou ochranou, neboť mj. tímto způsobem se stát dozví, komu má pomoci se zajištěním ubytování a komu nikoli, čímž může dostát svým závazkům plynoucím ze směrnice o dočasné ochraně a v prováděcím

rozhodnutí. Tento cíl však nelze vynucovat pomocí hrozby zániku práv plynoucích z dočasné ochrany. Soud také uvedl, že není nepříhodné argumentovat taxativně koncipovaným výčtem čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, který členským státům stanoví možnosti vyloučení osob z poskytnutí dočasné ochrany, kdy je zjevné, že obsah článku 28 směrnice o dočasné ochraně nijak nekoresponduje s obsahem § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina. Dle soudu ani fakt, že může případně žadatel o dočasnou ochranu požádat znovu, nic nemění na tom, že § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina jde nad rámec směrnice o dočasné ochraně a je v rozporu s požadavkem, aby členský stát zajistil trvání povolení k pobytu na celé období trvání dočasné ochrany.

18. Soud poukázal na to, že dle judikatury Soudního dvora Evropské unie ve všech případech, kdy se ustanovení směrnice z hlediska svého obsahu jeví jako bezpodmínečná a dostatečně přesná, jsou jednotlivci oprávněni dovolávat se jich před vnitrostátními soudy vůči státu, a to ať již v případě, že stát směrnicí včas neprovedl do vnitrostátního práva, tak i v případě, že ji provedl nesprávně (např. rozsudek z 6. 11. 2018, *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, C-684/16, bod 63). Tak tomu je i pokud jde o postup zákonodárce, který nad rámec směrnice o dočasné ochraně přidal podmínku, na základě které může dojít k odnětí pobytového práva vyplývajícího z dočasné ochrany; vnitrostátní úpravu pozměnil způsobem, který neodpovídá požadavkům směrnice, tj. ji provedl nesprávně. Směrnice o dočasné ochraně umožňuje členským státům být vůči žadatelům o dočasnou ochranu mírnější, ne však naopak. Ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) do Lex Ukrajina je pro rozpor s unijním právem neaplikovatelné (rozsudek NSS č. j. 2 Azs 111/2024 – 29 ze dne 5. 9. 2024).
19. Ani v nyní řešené věci nemá zdejší soud důvod se od predestřených závěrů rozsudku č. j. 18 A 132/2025 – 21, ani další výše zmíněné judikatury nijak odchýlit. Posuzované ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina má představovat negativní následek (sankci) pro držitele dočasné ochrany, kteří místo hlášeného pobytu uvedli nesprávně či nepravdivě, nebo přišli o právo či možnost užívat objekt, ve kterém svůj pobyt původně nahlásili, případně se na hlášeném místě fakticky nezdržují a tuto vadu v zákonem stanovené lhůtě neodstranili. Zákonodárce hrozbou zánikem oprávnění k pobytu chtěl držitele dočasné ochrany motivovat k tomu, aby včas, řádně a pravdivě hlásili místa svého pobytu a stát tak měl přehled o tom, kde se nacházejí. Takovým způsobem však držitele dočasné ochrany sankcionovat nelze. Rovněž v nynější věci nebylo pro rozpor s evropským právem možné aplikovat ustanovení § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina, neboť směrnice o dočasné ochraně neumožňuje členským státům stanovit ve vztahu k dočasné ochraně přísnější, ale pouze mírnější podmínky. Povinnost žalobkyně řádně sdělit místo ubytování ve smyslu § 6 odst. 10 Lex Ukrajina nadále trvá, avšak nelze sankcionovat pobyt na ohlašovně, o kterém žalobkyně navíc ani nevěděla, ztrátou dočasné ochrany. Postup žalovaného byl nezákonný už jen proto, že § 5 odst. 8 písm. e) Lex Ukrajina nebylo možné ve věci pro jeho rozpor s unijním právem aplikovat.
20. Soud považuje za důvodnou i námitku žalobkyně směřující proti postupu žalovaného při posouzení oznámení změny místa pobytu a při následném vedení její adresy na adrese správního orgánu.
21. Z popsáných skutkových okolností je zřejmé, že žalobkyně na svou povinnost oznámit změnu místa pobytu nerezignovala, nýbrž se ji pokusila splnit v zákonné lhůtě a doložila k tomu i nájemní smlouvu. Její podání nelze považovat za nečinnost či ignorování zákonné povinnosti, ale jako pokus o splnění ohlašovací povinnosti, který žalovaný považoval za

nedostatečný z důvodu vady předloženého dokladu. Za této situace měl žalovaný postupovat vůči žalobkyni tak, aby šetřil její práva a umožnil žalobkyni nápravu.

22. Soud si je vědom toho, že § 6 odst. 10 zákona Lex Ukrajina. stanoví, že nesplňuje-li doložený doklad zákonné podmínky, k oznámení změny místa pobytu se nepřihlíží a použije se § 6a odst. 4 téhož zákona. Stejně tak § 6a odst. 5 vylučuje použití části druhé a třetí správního řádu. Z těchto ustanovení však ještě neplyne, že by žalovaný mohl vůči žadateli postupovat zcela bez zachování jeho procesních práv. I v případech, kdy se neuplatní formální správní řízení, dopadají na postup správního orgánu základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 a § 4 správního řádu, a podle § 177 odst. 1 a 2 správního řádu je správní orgán povinen těmito zásadám přizpůsobit i úkony prováděné mimo části druhou a třetí správního řádu. Aniž by bylo nutné dovozovat existence vedení správního řízení dle správního řádu v plném rozsahu, žalovaný byl přinejmenším povinen žalobkyni v přiměřené době a srozumitelným způsobem vyrozumět o tom, že předložený doklad o ubytování nepovažuje za způsobilý, že k oznámení změny pobytu nebude přihlížet a že její místo pobytu bude vedeno na adrese sídla správního orgánu. Takový postup vyplývá ze zásady součinnosti, ochrany práv nabytých v dobré víře a povinnosti umožnit dotčené osobě hájit její práva a oprávněné zájmy. Tím spíše to platí v situaci, kdy vedení adresy na správním orgánu mohlo mít pro žalobkyni závažné právní důsledky.
23. V této souvislosti soud považuje za závěry rozsudku zdejšího soudu ze dne 20. 11. 2025, č. j. 11 A 105/2025 - 45, podle něhož ani při postupu mimo části druhou a třetí správního řádu nelze podání cizince bez dalšího ignorovat a současně jej bez vyrozumění vést na adrese správního orgánu. Soud v nynější věci nepřehlíží, že otázka, zda měl žalovaný žalobkyni formálně vyzývat k odstranění vad podání v režimu § 37 odst. 3 správního řádu, může být diskutabilní s ohledem na zvláštní úpravu v zákoně Lex Ukrajina. To však nic nemění na tom, že žalovaný měl povinnost žalobkyni bezodkladně informovat o neakceptování předloženého dokladu a o změně evidence jejího pobytu, aby mohla na vzniklou situaci včas reagovat.
24. To se však nestalo. Žalobkyně byla o vadě předložené nájemní smlouvy vyrozuměna až v době, kdy již dle žalovaného došlo k zániku dočasné ochrany. Takový postup soud nepovažuje za souladný se zásadami dobré správy ani s požadavkem přiměřené ochrany práv dotčené osoby. I z tohoto důvodu proto soud shledal postup žalovaného vůči žalobkyni nezákonným.
25. Předně lze poznamenat, že žalobkyně na svou povinnost ohlásit změnu adresy nerezignovala, ale naopak měla v úmyslu ji řádně a včas nahlásit – dne 1. 10. 2025 (středa) se přestěhovala, dne 3. 10. 2025 odesláno oznámení, dne 6. 10. 2025 bylo doručeno, byl tedy dodržen zákonný limit 3 pracovních dnů (§ 6 odst. 10 Lex Ukrajina).
26. Na výzvu soudu k vyjádření tvrzení žalobkyně, že jejímu manželovi a dceři dočasná ochrana nezanikla, přestože doložili stejnou nájemní smlouvu, žalovaný nereagoval a soudu nájemní smlouvy nepředložil. Nelze tak posoudit, zda i jejich smlouvy byly bez podpisu a žalovaný postupoval ve shodných případech rozdílně. Bez ohledu na náležitosti nájemních smluv rodiny, jde o další podpůrný argument pro vstřícnější postup žalovaného, kterému mělo být zřejmé, že se jedná o jednu rodinu, u které lze presumovat shodné místo pobytu, a tudíž i možnost odstranění zjevné vady podkladu, kdy v takovém případě je na správním orgánu,

aby v souladu s obecnými zásadami správního řízení činil úkony zachovávající smysl dané právní úpravy. Smyslem Lex Ukrajina není výlučně automatický postup bez zřetele k okolnostem věci, ale urychlení řízení při zachování postavení osob uprchlých ze země válečného konfliktu. Postup žalovaného nevedl k urychlení řízení, ale naopak nezákonně generoval další řízení.

27. Vzhledem k uvedenému soud shledal žalobu důvodnou, a proto výrokem I. v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s. deklaroval nezákonnost žalovaného zásahu. Jelikož se jedná o zásah s trvajícím následky, soud výrokem II zakázal žalovanému pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před prohlášením zániku její dočasné ochrany.
28. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyni, která byla ve věci úspěšná, však žádné náklady řízení nevznikly a žalovanému jejich náhrada nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 18. 5. 2026

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.